Η εκλογή του Πατριάρχη Ιεροσολύμων

Του Ι. Μ. ΚΟΝΙΔΑΡΗ

ΚΟΙΝΟ ΜΥΣΤΙΚΟ αποτελεί η επιεικώς δυσχερής κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα η Σιωνίτιδα Εκκλησία. Η μακρά και προϊόντος του χρόνου εκφυλιστική ασθένεια του μακαριστού ήδη Πατριάρχη κυρού *Διοδώρου Α'* (κατά κόσμον Δαμιανού Καρίβαλη), τα φημολογούμενα οικονομικά σκάνδαλα, τα δημοσιεύματα μετά φωτογραφιών που αναφέρονται στην ηθική ποιότητα μελών της Αγιοταφιτικής Αδελφότητας συγκροτούν την περιρρέουσα ατμόσφαιρα που κυριολεκτικώς όζει.

Ηδη έχει ανοίξει η διαδικασία της διαδοχής, με βάση τον κανονισμό διοικήσεως του Πατριαρχείου, έργο του μακαριστού Πατριάρχη *Βενεδίκτου* (Παπαδοπούλου), που είχε ψηφισθεί με προσωπική του παρέμβαση στον τότε βασιλέα της Ιορδανίας Χουσεΐν Α' ως νόμος του Χασιμικού Βασιλείου υπ' αριθμ. 27 του έτους 1958. Ενας Κανονισμός κομμένος και ραμμένος στα μέτρα του εκάστοτε Πατριάρχη, ο οποίος αναδεικνύεται σε απόλυτο κύριο της Εκκλησίας των Ιεροσολύμων, ο οποίος, για να αναφέρω ένα μόνο αλλά πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα, έχει την πλήρη ελευθερία να διορίζει και να παύει τα μέλη της Ιεράς Συνόδου του Πατριαρχείου, της οποίας και προΐσταται...

Η διαδικασία εκλογής Πατριάρχη παρουσιάζει όμως αυτή τη φορά μια πρόσθετη δυσχέρεια. Εκείνην της de facto εμπλοκής στη διαδικασία εκλογής τριών κρατικών οντοτήτων, του κράτους της Ιορδανίας, του κράτους του Ισραήλ και της Παλαιστινιακής Αρχής υπό τον πρόεδρο Γιάσερ Αραφάτ. Είναι προφανές ότι η εκλογή δεν αφήνει και δεν θα ήταν δυνατόν να αφήσει αδιάφορο και το ελληνικό κράτος, αφού το Πατριαρχείο Ιεροσολύμων, σύμφωνα με το ιορδανικό νόμο που αποτελεί το καταστατικό του, χαρακτηρίζεται *«Ελληνορθόδοξο»* και ο Προκαθήμενός του επίσης ονομάζεται *«Ελληνορθόδοξος Πατριάρχης Ιεροσολύμων»*. Βεβαίως ο ιορδανικός νόμος εξακολουθεί να εφαρμόζεται, ακριβώς διότι, τουλάχιστον για τη διαδικασία εκλογής Πατριάρχη, γίνεται ανεκτός και από τις άλλες εμπλεκόμενες δυνάμεις, οι οποίες απολαμβάνουν στην πράξη τα αυτά προνόμια που αναγνωρίζονται στην ιορδανική κυβέρνηση, όπως τούτο κατέστη πρόδηλο με την υποβολή προς έγκριση της εκλογής του Τοποτηρητή από τη Σύνοδο του Πατριαρχείου όχι μόνο στον ιορδανό πρωθυπουργό, αλλά και στην ισραηλινή κυβέρνηση και στην Παλαιστινιακή Αρχή.

Ηδη μετά τη λήψη της επίσημης αναγνωρίσεώς του από τα τρία μέρη ο Τοποτηρητής απέστειλε τις σχετικές προσκλήσεις και προσκάλεσε το *«Συμβούλιο Ονομασίας των Υποψηφίων»*, εντός της καθοριζόμενης από τον νόμο προθεσμίας, για τις 8 Φεβρουαρίου.

Το «Συμβούλιο Ονομασίας των Υποψηφίων» απαρτίζεται από την Ιερά Σύνοδο του Πατριαρχείου, όλους τους Ορθόδοξους Μητροπολίτες και Επισκόπους που υπάγονται στον Θρόνο των Ιεροσολύμων, οι οποίοι δεν είναι μέλη της Ιεράς Συνόδου, και από έγγαμους Ιερείς, αντιπροσώπους των Τοπικών Κοινοτικών Συμβουλίων, οι οποίοι πάντως δεν μπορούν να υπερβαίνουν τους δώδεκα. Κάθε μέλος του Συμβουλίου Ονομασίας έχει δικαίωμα να ονομάσει ένα πρόσωπο που συγκεντρώνει τα προσόντα για εκλογή στον χηρεύοντα Πατριαρχικό Θρόνο.

Είναι προφανές ότι η εκλογή του νέου Πατριάρχη, κατά την παρούσα ιστορική συγκυρία, θα είναι ούτως ή άλλως μια κρίσιμη εκλογή. Ο νέος Πατριάρχης θα πρέπει, τουλάχιστον, να είναι σε θέση:

- να ενώσει τις διεστώσες εντός της Αγιοταφιτικής Αδελφότητας ομάδες·
- να αποκαταστήσει κλίμα εμπιστοσύνης μεταξύ διοικούσας Εκκλησίας και του ολιγάριθμου και κατά πλειονοψηφία αραβόφωνου ποιμνίου της·
- να διασφαλίσει τον χαρακτήρα και τα συμφέροντα του Ελληνορθόδοξου Πατριαρχείου ισορροπώντας μεταξύ Ιορδανίας, Ισραήλ και Παλαιστινιακής Αρχής·
- να στηρίξει το πρωτόθρονο Οικουμενικό Πατριαρχείο στον ενωτικό και συντονιστικό του ρόλο, ανακόπτοντας τις επεκτατικές βλέψεις άλλων Ορθόδοξων Εκκλησιών στην περιοχή και γενικότερα·
- να προωθήσει τόσο τον Διορθόδοξο και Διαχριστιανικό όσο και ιδίως, λόγω περιοχής, τον Διαθρησκειακό Διάλογο με τις άλλες μεγάλες μονοθεϊστικές θρησκείες.

Είθε τα κριτήρια αυτά να πρυτανεύσουν και τη ονομασία των υποψηφίων για τον Θρόνο των Ιεροσο-

Ο κ. Ι. Μ. Κονιδάρης είναι καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.